

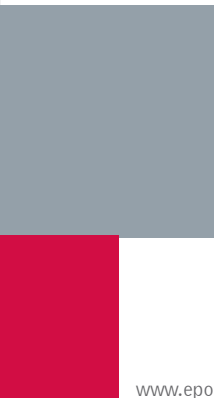

Едукативно
Информативни
Центар

Европски патенти и поступак признања патента

Садржај

4	Патенти
10	Европски патент
20	Поступак признања патента
30	Савети за подносиоце пријава

www.epo.org

Патенти

Шта је патент?

Патенти штите техничке проналазаке. Они важе у појединачним земљама и у ограниченом временском периоду. Патенти пружају право спречавања трећих лица да употребљавају проналазак у комерцијалне сврхе без претходног одобрења носиоца патента.

У замену за овај период заштите, подносиоци пријава морају у потпуности описати свој проналазак. Патентне пријаве и признати патенти се објављују, што их чини најважнијим извором техничке документације.

Шта је проналазак?

Проналазак може бити, на пример, производ, поступак или уређај. Да би био патентбилан, мора бити нов, индустријски применљив и садржати инвентивни ниво.

Како могу да добијем патентну заштиту?

Патентна заштита није аутоматска. Морате поднети пријаву у којој описујете проналазак користећи техничке термине, и у форми која испуњава одређене захтеве. Први корак је најчешће подношење пријаве националном заводу за патенте.

На основу Париске конвенције из 1883. године, подносилац патентне пријаве у једној земљи може након тога тражити “првенство” датума пријављивања приликом каснијих пријава у другим земљама, уколико се оне односе на исти проналазак и ако су поднете у року од 12 месеци након прве пријаве.

Патенти и остала права интелектуалне својине

Оригиналне идеје и креативан рад су добра која могу бити од комерцијалне вредности попут материјалних добара. Обезбеђење и заштита власништва над идејама и њихово представљање или примена се остварују путем права интелектуалне својине, као што су патенти, мали патенти, ауторско право, жигови или индустријски дизајни. Право на заштиту може се често остварити у неком од поступака за признање, као што је уобичајено за жигове и права на дизајн.

Патенти се тичу техничких и функционалних аспеката проналаска.

Малим патентом или корисним моделом се штите техничке иновације које нису квалификоване за заштиту патентом, али се могу заштитити путем регистрације у појединим земљама.

Ауторско право штити дела попут литерарних текстова, музичких композиција и уметничких дела, емитовања и компјутерских софтвера од неауторизованог копирања и неких других употреба.

Жигови омогућавају разликовање знакова који се користе на производима или услугама на тржишту. Могу се састојати од дводимензионалних или тродимензионалних знакова, као што су слова, бројеви, речи, облици, логотипи или слике, или чак звукови.

Дизајном се штити визуелни изглед индустријских производа, нпр. облик и боја.

Која је сврха патената?

Широки опсег економског значаја патената произилази из чињенице да носиоци патента могу спречити треће лице да комерцијално употребљава њихов проналазак до 20 година од датума подношења пријаве. Ово им омогућава да надокнаде трошкове развоја и даје им времена за убирање прихода од њихове инвестиције.

Ефективна патентна заштита охрабрује даље инвестирање у истраживање и развој и кључни је предуслов за стицање “ризичног капитала”. Она подстиче техничке иновације, које су кључне за конкурентност и општи економски раст.

Обавеза подносиоца пријаве да објави комплетан технички опис проналаска значајно доприноси ширењу новог техничког знања. Преко 80% светског техничког знања сада се може наћи у патентним документима. Ово подстиче даље проналаске и истовремено, спречава дуплирање рада на истраживању и развоју.

Патенти и њихово коришћење

Носилац патента може сам да искоришћава патент или да дозволу другоме за коришћење. Индивидуалним проналазачима и компанијама средње величине често недостају техничка и финансијска средстава за пласман својих идеја на тржиште. У сваком случају, и они могу имати велике користи од патената. На пример, патент може да оснажи положај проналазача приликом преговора, јер му даје могућност давања лиценце или продаје права у целости.

Приликом давања лиценце, носилац патента дозвољава кориснику лиценце да употребљава проналазак у замену за неки облик финансијске компензације. Ово се може обавити у облику једнократне исплате или у облику лиценцне накнаде, у зависности од продаје производа који користи патентирану технологију.

Шта патенти не могу

Патент не даје право на коришћење или економску експлоатацију проналаска. Патент је право којим се спречава да други стичу економску корист од проналаска без дозволе власника патента. Коришћење и експлоатација проналаска остају подложни националним прописима и уредбама.

Патент не пружа гаранцију комерцијалног успеха. Он само показује да је у питању нова, индустријски применљива и инвентивна идеја. На власнику је да развије пословну стратегију.

Сврха патената није успостављање дугорочних монопола. Они се додељују на ограничено време, које се може продужити само у случају лекова и пестицида који се морају подвргавати дуготрајним клиничким испитивањима из безбедносних разлога.

**Европски
патент**

Које су предности европског патента?

Конвенција о европском патенту (КЕП) омогућава стицање патентне заштите у око 40 европских земаља подношењем једне патентне пријаве. Подносилац пријаве бира земље у којима тражи заштиту.

Европске патенте признаје Европски завод за патенте у централизованом и самим тим, исплативом поступку који штеди време и који се спроводи на једном од три званична језика организације ЕПО: енглеском, француском или немачком језику.

Европски патенти имају исто правно дејство као национални патенти у свакој земљи у којој су признати. Сваки европски патент пролази кроз суштинско испитивање и може се добити у земљама које иначе примењују систем само регистрације - "registration-only", чиме се обезбеђује снажна заштита.

Услови, обим заштите, обавезни текст и разлози за оглашавање ништавим европских патената, исти су за све државе уговорнице Конвенције о европском патенту.

Када треба поднети пријаву европског патента?

Патентирање може бити веома скуп поступак. Као и са сваким улагањем, ризици и користи се морају пажљиво одмерити. Међутим, патентирање је препоручљиво у свакој земљи где се може очекивати да ће проналазак довести до значајних економских користи. Има смисла поднети европску патентну пријаву уместо националне пријаве онда када се заштита тражи у барем четири европске земље.

Како добити европски патент?

Све земље уговорнице КЕП-а нуде могућност пријављивања за национални патент, као први корак. Подношење пријаве у националном патентном заводу има ту предност да је започињање поступка релативно јефтино и да подносиоци пријаве могу комуницирати на матерњем језику са националним заводом. Ако одлуче да им је потребна заштита и у другим земљама, подносиоци пријаве имају 12 месеци од датума подношења прве пријаве да поднесу пријаве у другим земљама. Такође, за такве касније пријаве могу захтевати право првенства на датум првог подношења пријаве. У европској патентној пријави може се захтевати исто право првенства као и у националној пријави или, ређе, она и сама може бити прва поднета пријава.

Европска патентна пријава такође може бити изведена из међународних пријава које су у саставу Уговора о сарадњи у области патента (РСТ). Овај уговор нуди поједностављен поступак подношења пријаве патената за више од 140 земаља широм света. Он омогућава проналазачима да поднесу једну међународну пријаву којом је назначено више земаља, уместо да посебно пријављују за националне или регионалне патенте. У овој међународној фази, спроводи се међународно претраживање и, по захтеву, међународно прелиминарно испитивање. Током националне или регионалне фазе, поступак признања патента обавља одговарајући национални или регионални завод, на пример, Европски завод за патенте.

Земље уговорнице Конвенције о европском патенту

■ Земља уговорница

■ Земља проширења

Земља уговорница	Од
AL Албанија	01.05.2010.
AT Аустрија	01.05.1979.
BE Белгија	07.10.1977.
BG Бугарска	01.07.2002.
CH Швајцарска	07.10.1977.
CY Кипар	01.04.1998
CZ Чешка	01.07.2002.
DE Немачка	07.10.1977.
DK Данска	01.01.1990.
EE Естонија	01.07.2002.
ES Шпанија	01.10.1986.
FI Финска	01.03.1996.
FR Француска	07.10.1977.
GB Уједињено Краљевство	07.10.1977.
GR Грчка	01.10.1986.
HR Хрватска	01.01.2008.
HU Мађарска	01.01.2003.
IE Ирска	01.08.1992.
IS Исланд	01.11.2004.
IT Италија	01.12.1978.
LI Лихтенштајн	01.04.1980.
LT Литванија	01.12.2004.
LU Луксембург	07.10.1977.
LV Летонија	01.07.2005.
MC Монако	01.12.1991.
MK БЈР Македонија	01.01.2009.
MT Малта	01.03.2007.
NL Холандија	07.10.1977.
NO Норвешка	01.01.2008.
PL Пољска	01.03.2004.
PT Португал	01.01.1992.
RO Румунија	01.03.2003.
RS Србија	01.10.2010.
SE Шведска	01.05.1978.
SI Словенија	01.12.2002.
SK Словачка	01.07.2002.
SM Сан Марино	01.07.2009.
TR Турска	01.11.2000.
Европске патентне пријаве и европски патенти се такође могу проширити на следеће државе, на захтев подносиоца пријаве:	
BA Босна и Херцеговина	01.12.2004.
ME Црна Гора	01.03.2010.
Земље уговорнице Конвенције о европском патенту аутоматски су чланице Европског завода за патенте.	

Шта можете патентирати у Европи?

На основу Конвенције о европском патенту, патенти се признају само за проналаске који су нови, који имају инвентиван ниво и који су индустријски применљиви. Проналазак испуњава ове захтеве ако није био познат јавности у било ком облику пре датума подношења пријаве или датума првенства, који за стручњака из одговарајуће области технике не произилази очигледно из стања технике и који се може производити или индустријски употребити.

Открића, математичке методе, компјутерски програми и методе пословања као такви се не сматрају проналасцима. Хируршке, терапеутске, као и дијагностичке методе које се примењују на људима или животињама нису патентбилне. Нове сорте биљака или расе животиња потпуно су искључене из патентбилности. Наравно, Конвенција о европском патенту не препознаје проналаске чија је комерцијална употреба у супротности са јавним редом и моралним принципима, као што су методе клонирања људи или употреба људских ембриона у комерцијалне или индустријске сврхе.

Шта треба имати на уму пре подношења европске патентне пријаве

Ако се идеја објави пре него што је поднета патентна пријава, не може се сматрати новом. Ако је, на пример, подношењу пријаве претходио преговор између проналазача и компаније која је заинтересована да проналазак употреби, препоручује се закључење уговора о поверљивости. Ипак, боље је прво поднети пријаву, а затим преговарати.

Чињеница да проналазак није комерцијално доступан не значи увек да је нов. Може бити корисно прво погледати каталоге и стручне часописе да бисте видели шта је већ на тржишту. Међутим, много важнији извор информација су многи објављени патентни документи који описују релевантно стање технике.

Најбољи начин да их претражите је путем Espacenet базе патентне документације, преко које Европски завод за патенте обезбеђује бесплатан приступ за 70 милиона патентних докумената. Иако претраживање патентне документације неће указати проналазачу на све што му је потребно да зна, барем ће му указати да ли је његов проналазак нов пре него што се обавезе на трошкове у вези са патентном пријавом.

Након што испита ове изворе информација, проналазачима се препоручује да утврде да ли постоји тржиште за њихов проналазак. Информације о патентима такође могу бити веома корисне у тражењу пословних партнера и извора капитала.

Колико кошта европски патент?

Цена европског патента умногоме зависи од броја назначених држава и планираног рока важења патента. Таксе се наплаћују за подношење пријаве и претраживање, за 16. и сваки следећи патентни захтев, за назначење земаља, проширење, признање и објављивање, као и за трошкове одржавања, који се плаћају за трећу годину од датума подношења пријаве и за сваку следећу годину све до признања патента.

Таксе за подношење пријаве и претраживање на почетку поступка износе 1300 ЕУР. Износ таксе за патентне захтеве зависи од броја поднетих захтева већег од 15. Преостале таксе је могуће платити накнадно. Ово значи да подносиоци пријава могу да одлуче у свакој фази поступка да ли ће наставити са поступком признања патента. Оквирно: око 5.100 ЕУР је потребно у поступку признања европске патентне пријаве (стање из априла 2010).

Таксе за одржавање које се касније плаћају националним патентним заводима назначених држава након признања патента ради одржавања права из патента варирају од земље до земље.

У фази након признања патента, надлежност се преноси на земље уговорнице назначене у европском патенту. Неке од ових земаља захтевају превод патентног списка или барем патентних захтева, ако патент није признат на једном од њихових званичних језика. Ако власник патента не успе да поднесе превод у одређеном року након признања европског патента, патент више нема дејство (према ЗОП) у тој земљи.

Будући да трошкови превођења могу бити значајни, подносиоци пријава треба да се служе анализама тржишта како би одредили земље у којима им је заиста потребна заштита.

Укупан трошак признања европског патента обично укључује таксе за услуге патентног заступника. Додатне информације о овим трошковима могу пружити сви патентни заступници који су овлашћени од стране организације ЕПО као професионални правни заступници.

Поступак признања патента

Подношење европске патентне пријаве

Европска патентна пријава може се поднети у Европском заводу за патенте у Минхену, Хагу или Берлину, или у националним заводима за права индустријске својине у било којој земљи уговорници. Пријаве се могу поднети путем интернета, поштом, факсом или доставити лично.

Језик патентне пријаве

Европска патентна пријава може се поднети на било ком језику, али ће бити обрађена на једном од три званична језика - енглеском, француском и немачком. Самим тим , ако је пријава поднета на неком другом језику, потребно је поднети превод на енглески, француски или немачки језик у року од два месеца.

Елементи европске патентне пријаве

Европска патента пријава састоји се од четири до пет делова: захтев за признање патента; опис проналаска; један или више патентних захтева; нацрт (скуп свих слика) на који се позива у опису или патентним захтевима; и апстракт. Након подношења пријаве, предмет европске патентне пријаве не може се проширити ван садржаја поднете пријаве.

Захтев за признање патента

Захтеве треба подносити на обрасцу “Захтев за признање патента”, који се, заједно са објашњењима, може бесплатно добити од Европског завода за патенте и патентних завода земаља уговорница. Образац се такође може наћи на: www.epo.org/forms

Опис проналаска

Опис мора да јасно и у потпуности опише проналазак, у довољној мери да га стручњак из одговарајуће области може извести. Опис представља основу за састављање патентних захтева.

Патентни захтеви

Патентни захтеви морају да дефинишу предмет проналаска за који се тражи заштита патентом помоћу његових техничких карактеристика. Треба да су јасни и сажети и подржани описом проналаска.

Нацрт

Пријава такође мора да садржи нацрт (скуп слика). Он представља користан додатак опису проналаска када илуструју карактеристике проналаска.

Апстракт

Апстракт је искључиво намењен као техничка информација и не користи се за процену патентбилности проналаска.

Сажет приказ поступка признања патента

Подношење пријаве и формално испитивање

Први корак у поступку признања европског патента је испитивање по подношењу пријаве. Ово укључује проверу да ли су све неопходне информације и документи приложени, тако да се пријави може доделити датум подношења. Следеће је неопходно за утврђивање датума подношења: индикација да се тражи европски патент, подаци који идентификују подносиоца пријаве, и опис или упућивање на раније поднету пријаву. Ако нису поднети патентни захтеви, треба их поднети у року од два месеца.

Након овог следи формално испитивање везано за извесне формалне аспекте пријаве, укључујући форму и садржај патентне пријаве, превод, навођење проналазача, ангажман професионалног заступника и плаћање такси.

Претраживање

Истовремено са формалним испитивањем ради се на европском извештају о претраживању, у ком се наводе сви документи који су доступни Заводу и који се сматрају релевантним за процену новости и инвентивног нивоа. Извештај о претраживању је заснован на патентним захтевима, али се такође узимају у обзир опис и сви нацрти. Одмах након што је извештај урађен, он се шаље подносиоцу пријаве, уз копију свих цитираних докумената и иницијалног мишљења о томе да ли проналазак или пријава испуњавају захтеве Конвенције о европском патенту.

Објављивање пријаве

Пријава се објављује - најчешће заједно са извештајем о претраживању - 18 месеци од датума подношења пријаве или датума првенства. Подносиоци пријаве потом имају шест месеци од датума објављивања извештаја о претраживању да одлуче да ли ће наставити са поступком признања патента, тако што ће тражити суштинско испитивање. Друга опција је да се контактира подносилац пријаве који је већ поднео захтев за суштинско испитивање, како би потврдио да ли жели да настави са поступком признања патента, осим у случају када се он овог права одрекао.

Од датума објављивања, европска патентна пријава пружа привремену заштиту проналаска у државама назначеним у објављеној пријави. Међутим, може бити неопходно зависно од националног закона, поднети превод патентних захтева одговарајућем заводу и овај превод објавити.

Суштинско испитивање

Након подношења захтева за суштинско испитивање, ЕПО ће испитивати, у светлу извештаја о претраживању и одговора подносиоца захтева на њега, да ли европска патентна пријава и проналазак на који се односи испуњава захтеве Конвенције о европском патенту и нарочито, да ли је проналазак патентбилан. Признање патента се, међутим, не издаје пре него што су приложени преводи патентних захтева и на друга два званична језика, и пре уплате одређених такси.

Група за суштинско испитивање састоји се од три испитивача, од којих један испитује пријаву све док се не донесе одлука о признању патента или одбијању пријаве. Овај испитивач одржава контакт са подносиоцем пријаве или његовим представником и у име групе пружа релевантне информације. Коначну одлуку о пријави заједнички доноси цела група. На овај начин, подносиоцу пријаве пружена је максимална објективност.

Признање патента

Признати европски патент представља скуп појединачних националних патената. Ради очувања дејства патента и како би имао правну снагу против повреде права, у многим државама уговорницама он мора бити верификован. Ово значи да тамо, где је то неопходно, власник патента мора да поднесе превод патентног списка или барем патентних захтева на званични језик државе у којој је национални патентни завод. Таксе је могуће уплатити у одређеном року. Начин верификације и таксе регулише национални закон појединачних земаља.

Опозиција

Након што је признат европски патент, трећа лица могу поднети захтев за опозицију - то су обично конкуренти подносиоца пријаве - ако верују да га није требало признати (на пример, зато што проналаску недостаје новост или зато што нема инвентивни ниво).

Захтев за опозицију мора се поднети у року од 9 месеци од датума објаве признања патента у Европском патентном билтену. Поступак по опозицији спроводе одељења за опозицију, која се обично састоје од три испитивача.

Након објављивања пријаве, трећа лица могу да предоче примедбе на патентбилност проналаска на који се односе пријава или патент све док је поступак у току пред Европским заводом за патенте.

Оглашавање ништавим или ограничење

Носилац патента може да захтева ограничење или оглашавање ништавим патента у било ком тренутку након што је признат.

Жалбе

Одлуке Европског завода за патенте које се тичу ствари као што су одбијање пријаве или опозиција отворени су за жалбе. Одлуке о жалбама спроводе независна жалбена већа организације ЕПО.

**Савети за
подносиоце
пријава**

Ако је Ваше место пребивалишта или седиште фирме у земљи уговорници организације ЕПО, можете сами водити поступак пред Европским заводом за патенте. Међутим, молимо Вас да имате на уму да вредност патента често подједнако зависи од тога како је патентна пријава састављена колико и од самог проналаска.

Ако Ваше место пребивалишта или седиште фирме није у држави уговорници, морате имати заступника у поступцима пред Заводом, а сами можете само да поднесете патентну пријаву и да плаћате таксе. Можете ангажовати професионалног заступника пред Европским заводом за патенте или адвоката који је овлашћен да заступа подносиоце пријава пред Заводом.

Особље Европског завода за патенте Вам је на располагању уколико имате питања. Биће им задовољство да Вам пошаљу информације о поступцима и таксама. Завод такође објављује “Водич за подносиоце пријава” који садржи више детаља о поступку признања европског патента.

Кориснички сервис:

Тел. + 49 (0) 89 2399-4636

info@epo.org

Водич за подносиоце пријава:

www.epo.org/guide-for-applicants

Износи такси:

www.epo.org/fees

Пријава путем интернета:

www.epoline.org

Европски патентни заступници:

www.epo.org/representatives

Можете прегледати патентну документацију у Европском заводу за патенте, патентним заводима земаља уговорница Конвенције о европском патенту и патентним библиотекама широм Европе. Уколико је то неопходно, ове институције Вам могу помоћи приликом претраживања.

Претраживање патентне документације:

www.espacenet.com

Центри информисања о патентима:

www.epo.org/patlib-centres

Различите институције у земљама уговорницама пружају савете и информације о патентној заштити, коришћењу патената и лиценцирању, као и о детаљима евентуалне доступне финансијске подршке. Спроведене су националне и европске мере различитог обима за промоцију иновација и финансирање трошкова патентирања. Како се све ове мере разликују од земље до земље, препоручује се да контактирате свој национални завод за patente или друге патентне центре за више информација. За детаље о пореским уступцима на patente и њиховој употреби, контактирајте вашег пореског саветника или локалну пореску службу.

Европски завод за патенте

Седиште у Минхену
Erhardtstr 27
80469 Минхен
Немачка
Tel. +49 (0) 89 2399-0
Fax +49 (0) 89 2399-4560
Поштанска адреса
80298 Минхен
Немачка

Хар
Patentlaan 2
2288 ЕЕ Рајсвајк (*EE Rijswijk*)
Холандија
Tel. +31 (0) 70 340-2040
Fax + 31 (0) 70 340-3016
Поштанска адреса
Postbus 5818
2280 HV *Rijswijk*
Холандија

Берлин
Gitschiner Str. 103
10969 Берлин
Немачка
Tel. + 49 (0) 30 25901-0
Fax + 49 (0) 30 25901-840
Поштанска адреса
10958 Берлин
Немачка

Беч
Rennweg 12
1030 Беч
Аустрија
Tel. + 43 (0) 1 521 26-0
Fax + 43 (0) 1 521 26-3591
Поштанска адреса
Поштански фах 90
1031 Беч
Аустрија

Брисел
Avenue de Cortenbergh 60
1000 Брисел
Белгија
Tel. + 32 (0) 2 274 15-90
Fax +32 (0) 2 201 59-28

Приредио
Европски завод за патенте
Минхен, Немачка
© ЕРО 2010

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије

Завод за интелектуалну својину Републике Србије
Кнегиње Љубице 5, 11000 Београд, Србија
www.zis.gov.rs